

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Σχολή Χημικών Μηχανικών

ΤΟΜΕΑΣ II: Ανάλυσης, Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Διεργασιών και Συστημάτων

Μεταφορά σωματιδίων σε αρτηριακά τοιχώματα

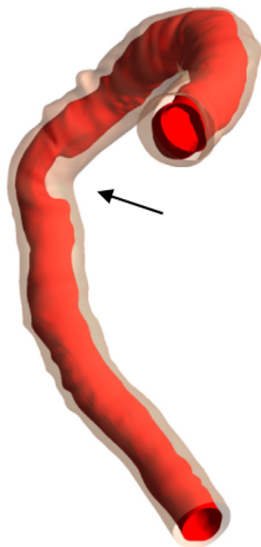
Διπλωματική εργασία του
Δήμου Χρήστου

Επιβλέπων καθηγητής- Μιχάλης Καβουσανάκης
Συνεπιβλέπων ερευνητής-Παναγιώτης Νεοφύτου

Φεβρουάριος 2023

- 1 Προσομοίωση μεταφοράς μακρομοριών LDL σε αρτηριακά τοιχώματα
- 2 Προσομοίωση παγίδευσης φαρμακευτικών μαγνητικών σωματιδίων σε σημεία του αρτηριακού τοιχώματος

Γιατι ενδιαφέρει η κατανομή της LDL στο τοίχωμα?

Η ασθένεια της αθηρωματικής πλάκας → κύρια πηγή των καρδιακών παθήσεων και εγκεφαλικών

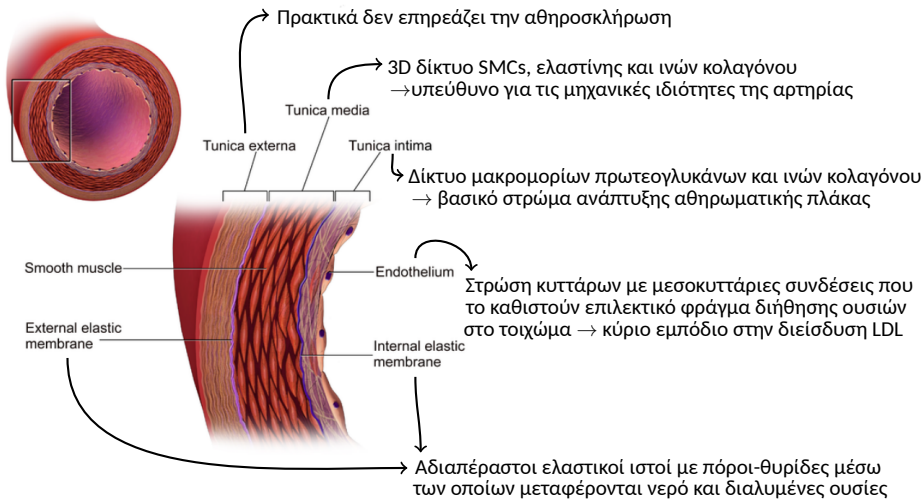
&

Η LDL → βασικό μακρομόριο για την γένεση και ανάπτυξη αθηρωματικής πλάκας

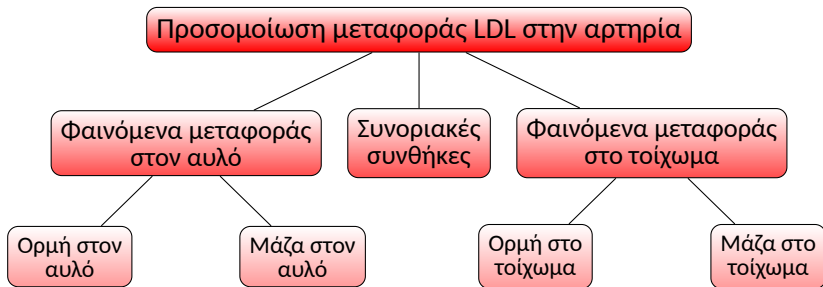

Για την κατανόηση των διεργασιών γένεσης και ανάπτυξης της πλάκας κρίνεται απαραίτητη η πρόβλεψη της κατανομής της LDL στο τοίχωμα!

Δομή του αρτηριακού τοιχώματος

Μεταφοράς ορμής και μάζας στον αυλό της αρτηρίας

Μεταφορά ορμής στον αυλό της αρτηρίας

Για το αίμα γίνονται οι παραδοχές ότι πρόκειται για ένα ρευστό,

- ομογενές
- ασυμπίεστο
- νευτωνικό (για λόγους απλούστευσης...)

Επομένως για στρωτή ροή ισχύουν οι κλασικές εξισώσεις συνέχειας και ορμής (Navier-Stokes),

$$\nabla \cdot (\vec{u}) = 0$$

M.K.

$$\rho \frac{\partial \vec{u}}{\partial t} + \rho(\vec{u} \cdot \nabla \vec{u}) = -\nabla p + \mu \nabla^2 \vec{u} + \vec{F}$$

Καμία

Για την μεταφορά μάζας χρησιμοποιείται η κλασική εξίσωση συναγωγής-διάχυσης-αντίδρασης (ADR) για ισοτροπική διάχυση μακρομορίων LDL στο ασυμπίεστο αίμα δηλαδή,

$$\frac{\partial c_i}{\partial t} + \vec{u} \cdot \nabla c_i - D_i \nabla^2 c_i = R_i$$

M.K. Καμία

Εξίσωση συνέχειας και ορμής σε πορώδες μέσο

Μέσω μίας διαδικασίας εξαγωγής μακροσκοπικών εξισώσεων για πορώδες μέσο προκύπτει,

$$\nabla \cdot \langle \vec{u}_f \rangle = \nabla \cdot (\varepsilon \langle \vec{u}_f \rangle^f) = 0$$

$$\begin{aligned} \cancel{\frac{\rho_f}{\varepsilon} \frac{\partial \langle \vec{u}_f \rangle}{\partial t}} \xrightarrow{\text{M.K.}} &= -\nabla \langle p_f \rangle^f + \mu_f \mathbf{K}^{-1} \cdot \langle \vec{u}_f \rangle + \frac{\mu_{f,e}}{\varepsilon} \nabla^2 \langle \vec{u}_f \rangle + \langle \vec{F}_f \rangle^f \\ &\Downarrow \\ 0 &= -\nabla \langle p_f \rangle^f + \mu_f \mathbf{K}^{-1} \cdot \langle \vec{u}_f \rangle + \frac{\mu_{f,e}}{\varepsilon} \nabla^2 \langle \vec{u}_f \rangle + R_g T \sigma_d \nabla \langle c \rangle^f \end{aligned}$$

Οσμοτικός όρος που περιγράφει την επιπλέον αντίσταση από την σύγκρουση και ανάκλαση ενός κλάσματος σ_d μορίων LDL με το τοίχωμα

Εξίσωση μεταφοράς μάζας σε πορώδες μέσο

Όσον αφορά την εξίσωση μεταφοράς μάζας του πλάσματος στο τοίχωμα...

$$\frac{\partial \langle c_i \rangle^f}{\partial t} + \langle \vec{u}_f \rangle^f \cdot \nabla \langle c_i \rangle^f + \nabla \cdot \left(-\mathbf{D}_e \cdot \nabla \langle c_i \rangle^f \right) = \frac{1}{\varepsilon} \langle R_i \rangle^f$$

M.K.
↓

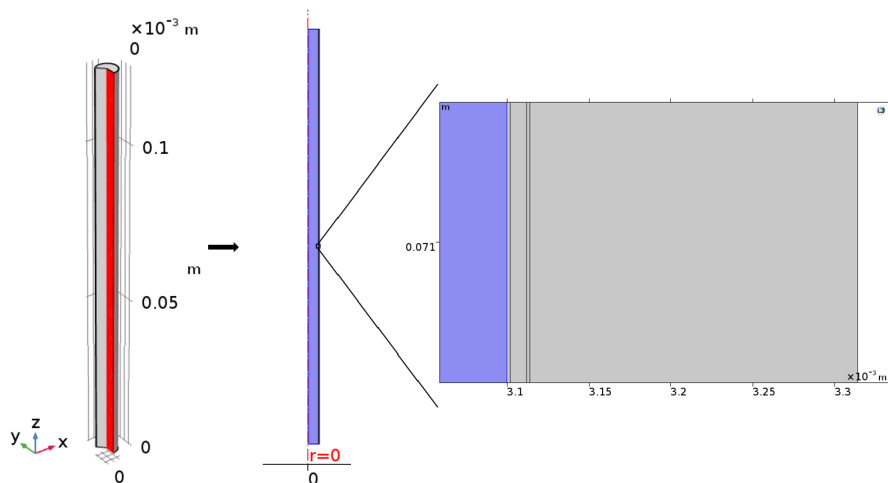
$$(1 - \sigma_f) \langle \vec{u}_f \rangle^f \cdot \nabla \langle c_i \rangle^f + \nabla \cdot \left(-\mathbf{D}_e \cdot \nabla \langle c_i \rangle^f \right) = -k_e \langle c_i \rangle^f$$

Όρος αντίδρασης (πρόσληψη LDL από SMCs) μόνο για το μέσο χιτώνα

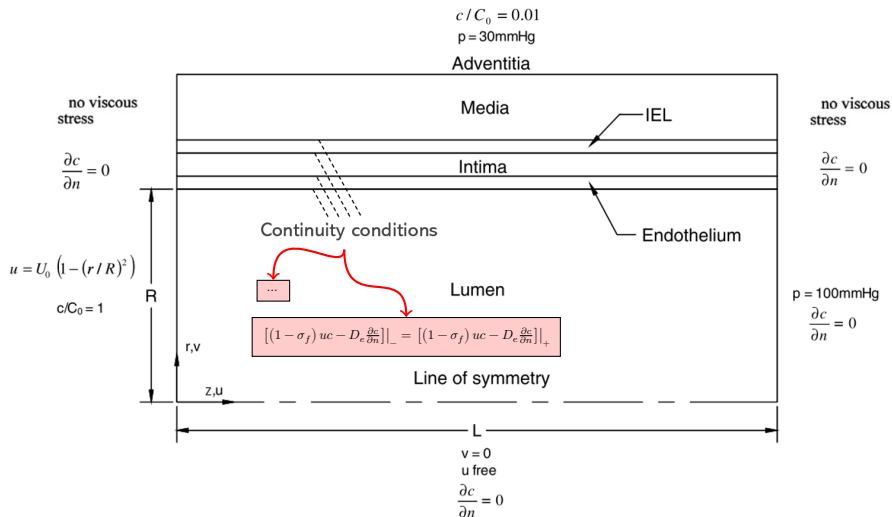
→ Συντελεστής φιλτραρίσματος Staverman για βιολογικές μεμβράνες...

Γεωμετρία μοντέλου

Για μία εξιδανικευμένη γεωμετρία κυλινδρικού σχήματος προκύπτει αξονοσυμμετρικό πρόβλημα...

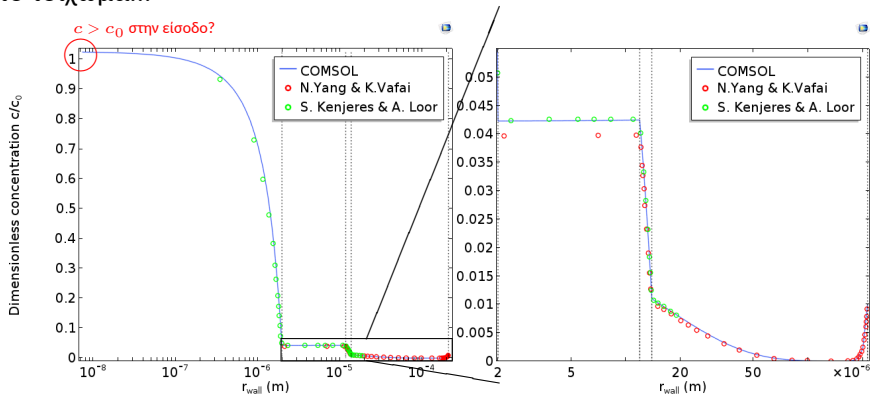

Συνοριακές συνθήκες

Αποτελέσματα 2D προβλήματος

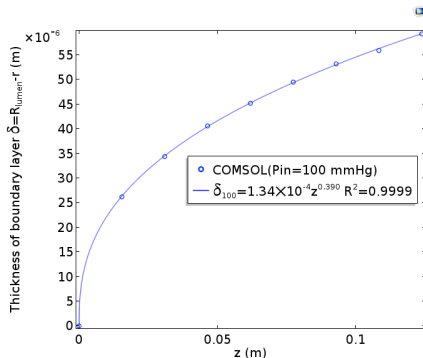
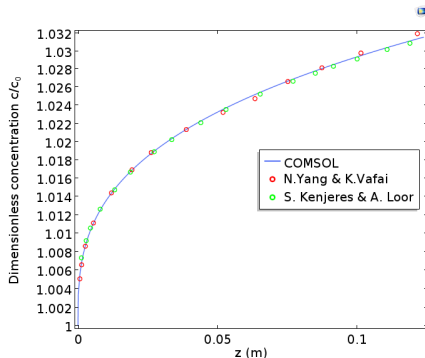
Οι εξισώσεις επιλύονται αριθμητικά εφαρμόζοντας τη μέθοδο FEM μέσω του λογισμικού COMSOL Multiphysics. Η κατανομή της συγκέντρωσης LDL στο τοίχωμα...

- ✓ Ταύτιση των αποτελεσμάτων με αντίστοιχες προσομοιώσεις της βιβλιογραφίας!

Αποτελέσματα 2D προβλήματος

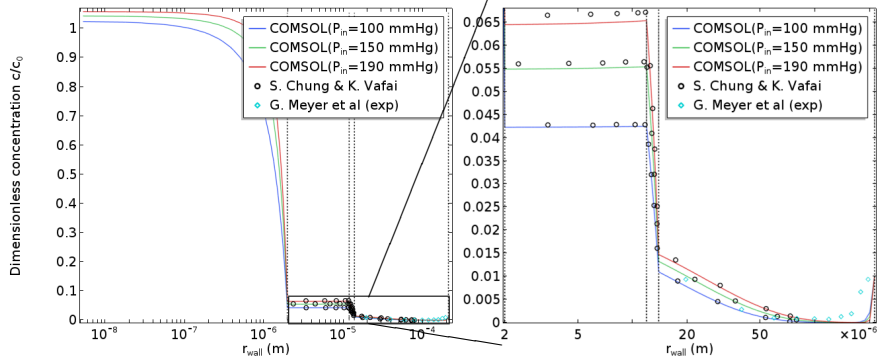
Φαινόμενο πόλωσης συγκέντρωσης κοντά στην εσωτερική επιφάνεια του αρτηριακού τοιχώματος γνωστό και ως μηχανισμός διήθησης Staverman...

! $\uparrow c_{LDL}$ κοντά στο ενδοθήλιο λόγω της επιλεκτικής φύσης του $\Rightarrow$ οριακό στρώμα εκθετικού χαρακτήρα στη διεπιφάνεια Lumen-End...

Αποτελέσματα 2D προβλήματος

Μελέτη της επίδρασης της υπέρτασης ($\uparrow P_{in}$) στη συσσώρευση LDL...

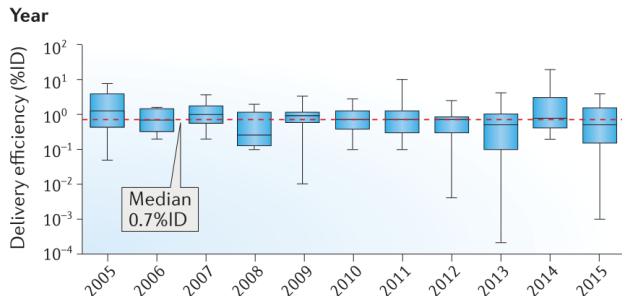

- ✓ Επαλήθευση αποτελεσμάτων με βιβλιογραφία!
- ✓ Συμφωνία με τη γενικότερη τάση πειραμάτων σε αρτηρίες κουνελιών
- ! $\uparrow c_{LDL}$ έως και 50% στα εσωτερικά στρώματα του τοιχώματος

- 1 Προσομοίωση μεταφοράς μακρομοριών LDL σε αρτηριακά τοιχώματα
- 2 Προσομοίωση παγίδευσης φαρμακευτικών μαγνητικών σωματιδίων σε σημεία του αρτηριακού τοιχώματος

Η αναγκαιότητα της καθοδήγησης φαρμάκων

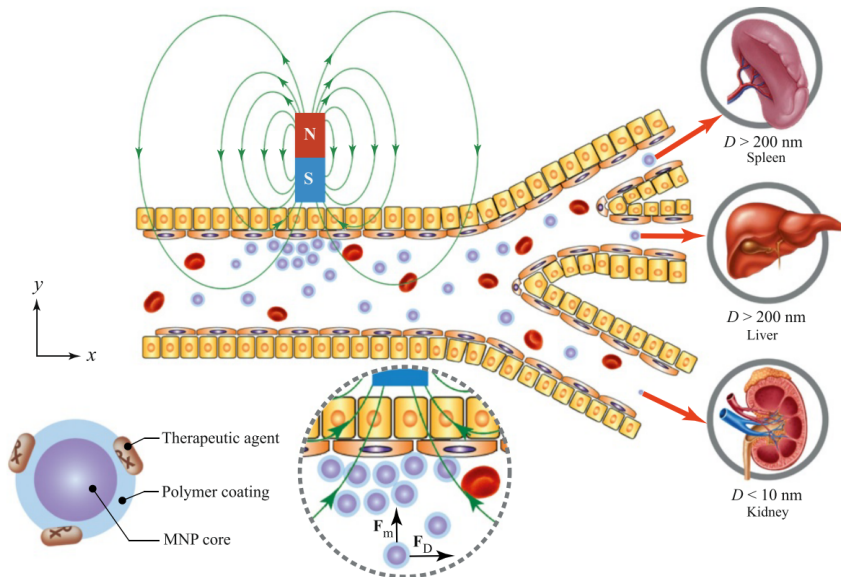
Το παρακάτω διάγραμμα προδίδει τα απογοητευτικά % διανομής φαρμάκων θεραπείας όγκων σε περιοχές καρκινικών κυττάρων

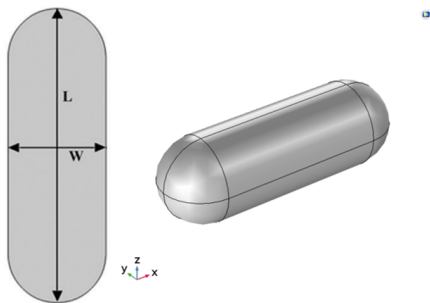
! Δεν επαρκεί η συγκέντρωση της ουσίας για αποτελεσματική θεραπεία ενώ ούτε είναι εφικτή η υπέρμετρη αύξηση της δόσολογίας λόγω της τοξικότητάς του...

Τυπικό σύστημα μαγνητικής παγίδευσης σωματιδίων

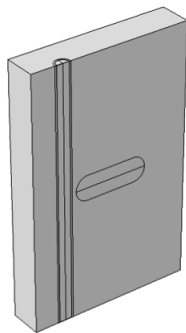
Χρήση μόνιμου μαγνήτη $Nd_2Fe_{14}B$ βαθμού δύναμης N52 σε σχήμα κάψουλα..

$$\left. \begin{array}{l} \text{Νόμος του Ampère} \quad \nabla \times \vec{H} = \vec{J}_f = \vec{0} \\ \text{Ταυτότητα} \quad \nabla \times \nabla f = \vec{0} \end{array} \right\} \Rightarrow \vec{H} = -\nabla V_m$$

$$\text{Νόμος του Gauss} \quad \nabla \cdot \vec{B} = 0, \text{ με}$$

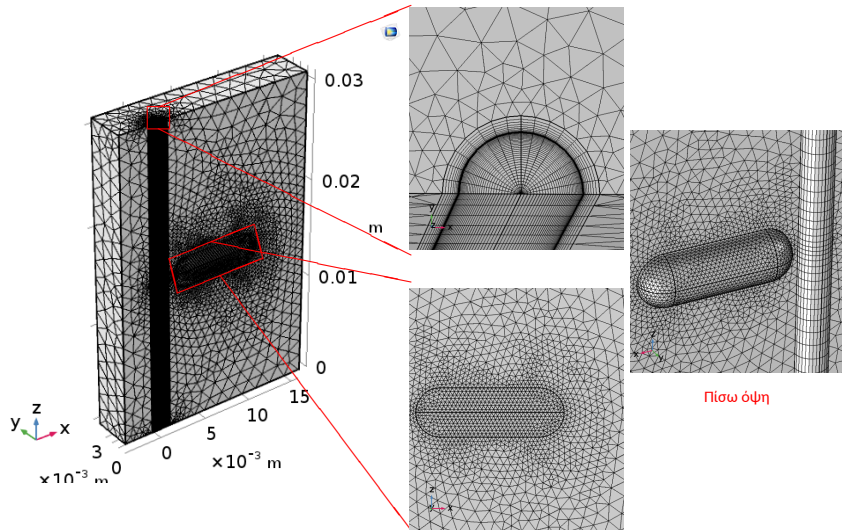
$$\vec{B} = \begin{cases} \mu_0 \mu_{r, mag} \vec{H} + \vec{B}_{rem} & , \Omega_1 : \text{Μαγνήτης} \\ \mu_0 (\vec{H} + \vec{M}_b(\vec{H})) & , \Omega_2 : \text{Αίμα} \\ \mu_0 \mu_{r, wall} \vec{H} & , \Omega_3 : \text{Τοίχωμα} \\ \mu_0 \vec{H} & , \Omega_4 : \text{Αέρας} \end{cases}$$

- ▶ Το πρόβλημα δεν απλοποιείται σε 2D...
- ▶ Ωστόσο είναι συμμετρικό ως προς το επίπεδο xz λόγω εξιδανικευμένης γεωμετρίας αρτηρίας $\Rightarrow$ επίλυση στο ήμισυ του 3D χωρίου...

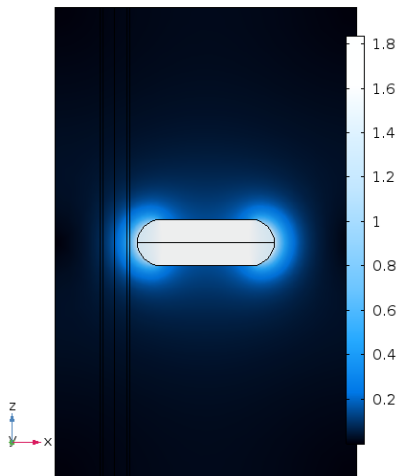
Δόμηση πλέγματος διακριτοποίησης

- ▶ Για την αρτηρία $\Rightarrow$ δομημένο πλέγμα εξαεδρικών στοιχείων
- ▶ Για το υπόλοιπο χωρίο $\Rightarrow$ μη δομημένο πλέγμα τετραεδρικών στοιχείων

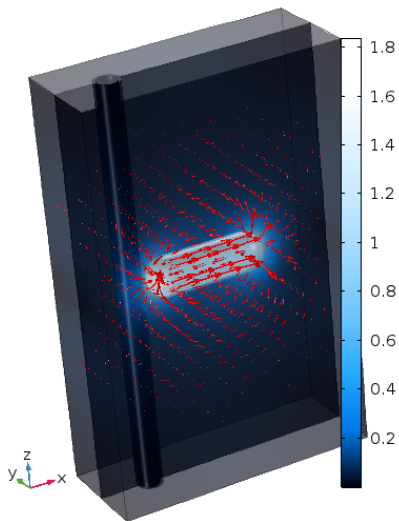

Αποτελέσματα μαγνητικού πεδίου

Magnetic flux density (xz plane)

Magnetic flux density-arrowed (mirrored 3D)

Για την προσομοίωση της πολυφασικής ροής (αίμα+MNPs) $\Rightarrow$ χρήση πλαισίου εξισώσεων τύπου Euler-Lagrange.

- Το αίμα $\Rightarrow$ συνεχές μέσο $\Rightarrow$ N-S ή εξίσωση πορώδους μέσου
- Τα MNPs $\Rightarrow$ διεσπαρμένη φάση $\Rightarrow$ κινηματική εξίσωση (2^{ος} N.N.)

Συνεπώς στον όγκο ελέγχου εισάγονται 1000 σφαιρικά σωματίδια διαμέτρων $d_p = 500 - 1000$ nm με μαγνητικό πυρήνα από Fe_3O_4

Εφαρμογή 2^{ου} Νόμου του Newton

Οι υπερσχύουσες δυνάμεις που ασκούνται σε ένα σωματίδιο είναι,

- 1 Η μαγνητοφορετική δύναμη $\vec{F}_m$ από το μη ομογενές μαγνητικό πεδίο υπεύθυνη για τη προσέλκυση σωματιδίων. Για γραμμική μαγνήτιση...

$$\vec{F}_m = \omega_{m,p} 2\pi r_p^3 \mu_0 \mu_{r,f} K \nabla H_{ext}^2$$

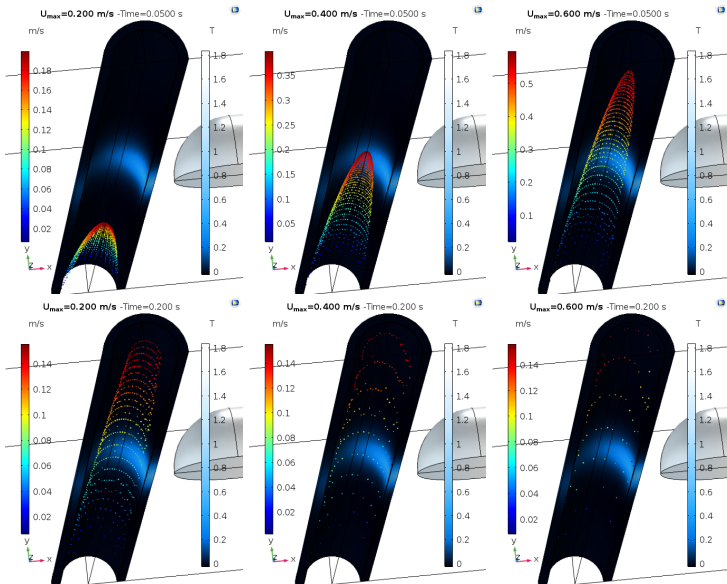
- 2 Η υδροδυναμική οπισθέλκουσα $\vec{F}_d$ της ορμής του αίματος, που φέρει τη κύρια αντίσταση στην παγίδευση MNPs σε σημεία στόχους.

$$\vec{F}_d = \frac{1}{\tau_p} m_p (\vec{u} - \vec{v}_p), \quad \tau_p = \frac{4\rho_p d_p^2}{3\mu_f C_d (Re_r) Re_r}, \quad Re_r = \frac{\rho_f |\vec{u} - \vec{v}_p| d_p}{\mu_f}$$

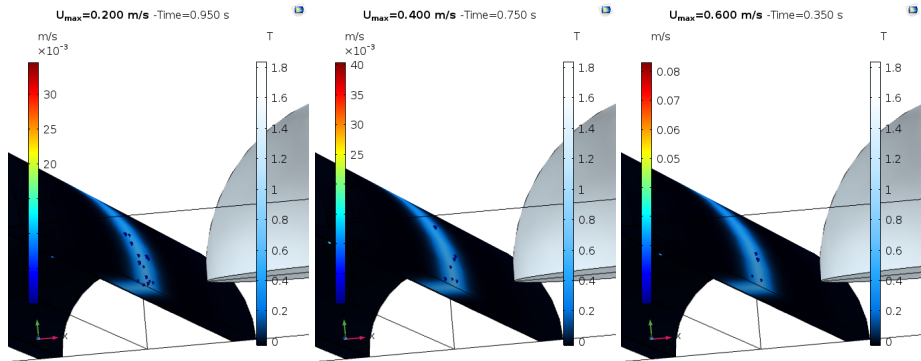
$$2^{ος} \text{ N.N.} \rightarrow m_p \frac{d\vec{v}_p}{dt} = \omega_{m,p} 2\pi r_p^3 \mu_0 \mu_{r,f} K \nabla H_{ext}^2 + \frac{1}{\tau_p} m_p (\vec{u} - \vec{v}_p)$$

Αποτελέσματα 3D προσομείωσης - παράμετρος U_{max}

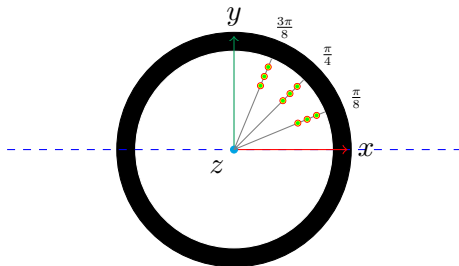
Αποτελέσματα 3D προσομοίωσης - παράμετρος U_{max}

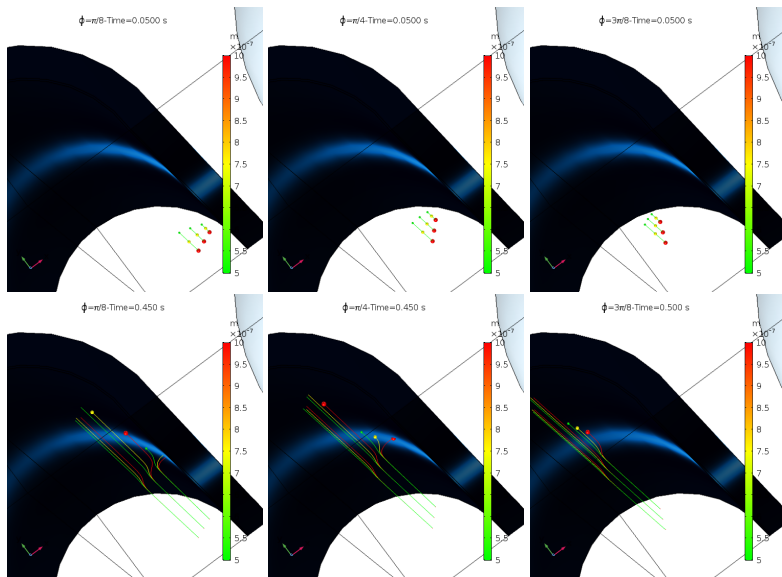
Επίδραση του σημείου έγχυσης των MNPs

Εδώ μελετάται η επίδραση του σημείου έγχυσης των MNPs στην απόδοτικότητα της παγίδευσής τους. Για τιμές παραμέτρων $U_{max} = 0.2$ m/s και $B_{rem,x} = 2$ T μεταβάλλονται οι συνθήκες απελευθέρωσης των σωματιδίων...

- ▶ Εισάγονται MNPs από 3 γωνίες ($\varphi = \pi/8, \pi/4, 3\pi/8$) με 3 θέσεις για κάθε μία
- ▶ Σε κάθε θέση απελευθερώνονται με $\Delta t = 0.025$ sec 3 μεγέθη σωματιδίων ($d_p = 500$ nm, 750 nm, 1 μ m)

Αποτελέσματα 3D προσομοίωσης - σημείο έγχυσης

Μερικές αναβαθμίσεις της ακρίβειας της προσομοίωσης

